

CSAPODINÉ GÁRDONYI KLÁRA

GÁRDONYI ALBERT (1874–1946)

Budapest székesfőváros főlevéltárnokának irathagyatéka és nyomtatásban megjelent műveinek bibliográfiája

TARTALOM:

1. Gárdonyi Albert életrajza.
2. Gárdonyi Albert irathagyatéka
 - a) Budapest főváros 1. sz. levéltárában, IV.1418/d jelzeten, 6 dobozban.
 - I. Személyi iratok.
 - II. Levelezés (hivatalos levelek és tudományos érdekű magánlevelek).
 - III. Művek:
 1. Budapest története.
 2. Történeti segéd tudományok.
 3. Könyv- és nyomdászattörténet.
 4. Egyéb művek.
 - IV. Anyaggyűjtések.
 - V. Előadások.
 - VI. Újságcikkek és egyéb nyomtatványok.
 - b) Kéziratai a Fővárosi Szabó Ervin könyvtár „Budapest” gyűjteményében.
3. Nyomtatásában megjelent műveinek bibliográfiája (évrendben).

1. GÁRDONYI ALBERT ÉLETRAJZA.

Született 1874. december 24-én Eperjesen, szepességi német családból: atyja Grün Dániel vasúti raktárnok volt Miskolcon. G. Albert vezetéknévének Gárdonyira kért átváltoztatását 68588/1903 sz. belügyminiszteri rendelettel engedélyezték. Középiskoláit Miskolcon végezte, majd utána a papi pályára lépett s hittudományi tanulmányokat folytatott a bécsi egyetemen. Ez a pálya azonban nem elégítette ki s 1897-ben a budapesti egyetem jog- és államtudományi karára iratkozott be, ahol tanulmányait 1901-ben szabályszerűen befejezte. A jogi tantárgyakkal egyidejűleg oklevéltani és történelmi tanulmányokat is folytatott s 1907. október 26-án a budapesti egyetemen oklevéltanból és történelemből bölcsészettudományi doktori oklevelet szerzett. 1899–1904-ig a Magyar Nemzeti Múzeum levéltárában volt alkalmazva s a gazdag levéltár behatóbb oklevéltani és történelmi tanulmányokra buzdította. 1900-ban a budapesti egyetemen oklevéltani pályadíjat nyert s több dolgozatot közölt a Turul, a Magyar Könyvszemle, a Századok, az Ethnográfia és a Numizmatikai Közlöny című folyóiratokban. 1904. március 28-án

Budapest székesfőváros tanácsa könyvtártisztté választotta s ettől kezdve állandóan a székesfőváros szolgálatában állt. 1904. november 6-án kötött házasságot Weigl Mária (1880–1969) okleveles zongoratanár- és művésznővel. 1909. június 1-én segédkönyvtáros, 1909. november 1-én pedig könyvtáros lett. Új működési körében könyvtártani és társadalomtudományi tanulmányokkal foglalkozott, társadalomtudományi, közgazdasági és városigazgatási cikkeket közölt a Magyar Társadalomtudományi Szemle, Közgazdasági Szemle és Városi Szemle c. folyóiratokban s tevékenyen részt vett az 1907-ben megalakult Magyar Társadalomtudományi Egyesület működésében, amely egyesületnek hosszú időn át ügyvezető titkára volt. 1911. december 23-án a székesfőváros tanácsa levéltárossá választotta, 1914. február 18-án pedig a főváros törvényhatósági bizottságának bizalmából főlevéltáros lett. Levéltári működésének megkezdése után újból visszatért régi munkakörébe s oklevéltani tanulmányokon kívül az újkori történelem körébe tartozó kérdésekkel foglalkozott. 1912-ben a Magyar Tudományos Akadémia – Bodnár Istvánnal együtt – megbízta Bezerédj István élet- és jellemrajzának megírásával, amely a Magyar Történelmi Életrajzok c. sorozatban 2 kötetben meg is jelent. Behatóbban foglalkozott a székesfőváros újkori történetével is, s a budai Vérmező történetére vonatkozó kutatásai közben sikerült Martinovicsnak és társainak sírját megtalálni. Erről a székesfőváros díszes emlékművet adott ki, melyben megírta a magyar jakobinusok történetét.

Tudományos irodalmi munkásságát méltányolta a székesfőváros, midőn 1909-ben a Ferenc József alapítvány jubileumi tudományos irodalmi díjával jutalmazta. Tudományos irodalmi munkásságát méltányolta a budapesti tudományegyetem, midőn 1913-ban az oklevéltanból egyetemi magántanárrá képesítette. A Magyar Történelmi Társulat s a Magyar Heraldikai és Genealógiai Társaság igazgató választmányi tagja, a Műemlékek Országos Bizottságának rendes tagja lett. 1914 óta tagja lett a Törvényhatósági Bizottságnak; állandóan figyelemmel kísérte működését s az itt szerzett benyomások alapján írta meg 1925-ben a főváros utolsó ötven évének történetét. Majd újabban helytörténeti problémák felé fordult érdeklődése s szerkesztette és írta a *Historia* c. folyóirat Pestbudai Emléklapok című mellékletét. Majd alapító tagja lett a *Tanulmányok Budapest Múltjából* c. folyóiratnak. 1929-ben kapta a nyilvános rk. egyetemi tanári címet. Magántanári képesítése óta tartott egyetemi előadásai tárgyát túlnyomóan a paleográfia köréből merítette. Előadásokat tartott a paleográfia történetéről, az oklevélírás fejlődéséről, a középkori oklevélírás rövidítési rendszeréről, a középkori oklevelek latinságáról, az oklevél stílusáról és az oklevélírókról, a levéltárak kezeléséről és rendezéséről, a hazai és külföldi levéltárakról. Ugyanezen idő alatt nagyobb tanulmányokat írt a magyar királyi titkos kancellária eredetéről (*Századok* 1914), az Anjou-kori magyar királynék kancelláriájáról (*Turul* 1915), a tudományos paleográfia megalapításáról (*Történeti Szemle* 1916), a latin oklevélírás rövidítési rendszeréről (*Fejérpataky Emlékkönyv*, 1917). 1926 óta folytatólagosan jelent meg a *Magyar Könyvszemlében* a Régi pesti könyvkereskedőkről írott nagyobb tanulmánya, amely az Országos Széchenyi Könyvtár kiadásában önállóan is megjelent. Nagyobb művei még: *Pest és Buda Egyesítésének Története*, 50 év *Budapest Múltjából*, *A 700 éves Budapest*. A *Magyar Történettudomány kézikönyvének* egyik darabjaként megjelent *A Történelmi Segédtudományok Története* c. munkája (1926), majd *A Magyar Történettudomány Kezdetei* (1926). Gazdag közéleti

tevékenységet fejtett ki: a Magyar Történelmi Társulat, A Magyar Heraldikai és Genealogiai Társulat, a Magyar Sajtótudományi Társaság választmányi tagja, a Magyar Könyvtárosok és Levéltárosok Egyesületének, továbbá Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének tiszteleti tagja, az Iskolánkívüli Népművelési Bizottság tagja (1931). 1935. március elsején történet nyugdíjazásától kezdve 1946. október 23-án történt haláláig folytatta tudományos munkásságát.

Gyermekei: Zoltán (1906) és Klára (1911).

Zoltán 1923–1927-ig a budapesti Zeneakadémián Kodály Zoltán, majd 1927–1931-ig Berlinben Paul Hindemith, tanítványa. Utóbbi helyen zenetudományi doktorátust szerzett. 1931–1941-ig a soproni evangélikus tanítóképző, 1941–1967-ig a budapesti Zeneakadémia tanára lett. 1972-ben kivándorolt a Német Szövetségi Köztársaságba, ahol gazdag zeneszerzői működést fejtett ki. 1986. jún. 27-én halt meg.

Klára bölcsészdoktor (1936), az irodalomtudomány kandidátusa (1973), könyvtárosként működött az Országos Széchenyi könyvtárban 1935–1970-ig, 1962-től mint a kéziratár vezetője. 1938-ban kötött házasságot dr. Csapodi Csabával.

2. GÁRDONYI ALBERT IRATHAGYATÉKA

a) Budapest főváros 1. sz. levéltárában.

I. Gárdonyi Albert személyi iratai.

Önéletrajzai (3 db), családi okmányok, személyi iratok. 1 köteg	VI.60.
Magyar irodalmi jegyzetek. 1893/94.	V.56.
Bécsi egyetemi jegyzetek. 1894–1896.	V.57.
Megőrzendő vegyes feljegyzések. 1910–1935.	V.54.
Gárdonyi Albertné sz. Weigl Mária személyi iratai, családi okmányai.	VI.62.

II. Levelezés

Hivatali levelek. Intézmények A–Z-ig. IV.61.

1. A bécsi levéltárhoz kiküldött m. kir. kormány megbízott (Paulinyi Oszkár). Bécs 1937.	1 db
2. Budapest székesfőváros könyvtára (Enysvári Jenő). 1911 és é.n.	2 db
3. Budapest külső-kelenföldi Szent Gellért egyházközség. 1936.	2 db
4. Collegium Hungaricum, Berlin (Tamedly Mihály). 1928.	1 db
5. Debrecen sz. kir. város h. polgármestere (Zöld Mihály) 1937.	1 db
6. Dénes és Erős okl. mérnökök és építőmesterek. 1936.	1 db
7. Egyetemi Közgazdaságtudományi kar Földrajzi Intézete. (Glaser Lajos). 1932.	1 db

8. Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége meghívója. 1938.	2 db
9. Fővárosi Közmunkák Tanácsa + válaszfogalmazvány. 1936.	2 db
10. Fővárosi Pedagógiai Szeminárium (Ozorai Frigyes). 1919.	2 db
11. Gutenberg Gesellschaft, Mainz (Ruppel, ill. Meinecke). 1931–1941.	15 db.
12. Hungária Közművelődési Egyesület X. ker. Tanügyi Bizottsága szervezete meghívója. 1935.	1 db
13. Hadtörténelmi Közlemények szerkesztősége (Gyalokay Jenő). 1941.	2 db
14. Királyi Magyar Egyetemi Nyomda (Czakó Elemér). 1925–1927.	10 db
15. Magyar Általános Hitelbank.	2 db
16. Magyar Földrajzi Társaság. 1940–1941.	5 db
17. Magyar–Francia kultúrliga. 1929.	1 db
18. Magyar Heraldikai és Genealogiai Társaság. 1937.	1 db
19. Magyar Könyvtárosok és Levéltárosok Egyesülete (Fitz József) 1935.	1 db
20. Magyar Sajtótudományi Társaság (Hlatky Endre). 1940.	1 db
21. Magyar Telefonhírmondó és Rádió Rt. 1936–1937.	16 db
22. Magyar Történelmi Társulat (Domanovszky és Kossányi) 1938.	1 db
23. Magyar Tudományos Akadémia (Fejérpataky és Heinrich) 1913–1917.	5 db
24. Nagykőrös város Polgármestere (olvashatatlan aláírás). 1929.	1 db
25. Nemzeti Színház Igazgatósága. 1938.	1 db
26. Országos Levéltár (Sulica Szilárd). 1934.	1 db
27. Országos Széchényi könyvtár (Fitz József). 1939.	2 db
28. Polgármesteri Idegenforgalmi és Közművelődési ügyosztály. 1941.	1 db
29. Ranschburg Gusztáv. 1938.	1 db
30. Révai Testvérek Irodalmi osztály. 1937–1941.	6 db
31. Stemmer Ödön. 1941.	1 db
32. Szabad Lyceum (Pályi Sándor). 1920.	1 db
33. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter (titkára: Terbócz, miniszter: olvashatatlan aláírás). 1922, 1935.	2 db
34. Városok Lapja (Olvashatatlan aláírás). 1936.	1 db

Személyek A–I-ig. VI. doboz, szám nélkül
Személyek K–Z-ig. IV. doboz, 61. sz.

Áldásy Antal, 1909, 1911, 1926	3 db
Angyal Dávid, 1911–1913, 1917.	5 db
Bánrévy György, 1934.	1 db
Baranyai Béla ld: Károlyi Árpád, Bodnár István, 1913–1941. (Benne:	

Bezerédy S., Bezerédy Pál, Kazacsay Árpád, Kóródy József 1-1 levele) Összesen	53 db
Cholnoky Jenő, 1907–1911.	3 db
Csánki Dezső, 1912, 1927.	2 db
Czobor Alfréd, 1914.	1 db
Dézsi Lajos, 1908, 1917, 1918.	4 db
Dienes László, 1910.	1 db
Dingha Béla, 1920.	1 db
Diósszilágyi Sámuel, 1938.	1 db
Domanovszky Sándor, 1898, 1901, 1903, 1913–1919.	17 db
Entz Géza, 1926.	1 db
Erdélyi Pál, 1905, 1907, 1908.	3 db
Fest Lajos, 1902–1909 (több melléklettel)	43 db
Filipetz Vilmos, 1910.	6 db
Forgách Dezső, 1931, 1939.	2 db
Forster Gyula, 1905, 1906, 1915.	8 db
Garády Sándor, 1935.	1 db
Gohl Ödön, 1902–1904.	2 db
Grünstein Leo, 1911.	1 db
Hanskarl Erzsébet, 1937.	2 db
Hankiss János, 1937.	2 db
Harsányi Pál, 1911.	1 db
Havass Rezső, 1917.	1 db
Hodinka Antal, 1914.	1 db
Holub József, 1919 és kelet nélkül.	8 db
Hóman Bálint, 1919, 1932.	2 db
Illés Géza, 1934.	1 db
Imrik József, 1899.	1 db
Incze Gábor, 1939.	1 db
Isoz Kálmán, 1917, 1918.	3 db
Iványi Béla, 1937.	1 db
Károlyi Árpád, 1924–1937. (Az első levél melléklete Baranyai Béla 1924-ben kelt levelének)	61 db
Kelemen Lajos, 1916.	1 db
Kemény Lajos, 1915.	1 db
Kereszty István, 1904 és k.n.	2 db
Kieszkowszki, Georg, Ritter von, 1912.	2 db
Kósa János, 1941.	1 db
Kóhalmi Béla, 1918.	1 db
Kretschmayr, Staatsarchivdirektor, 1903.	1 db
Liber Endre, 1934.	1 db
Littkei Aurél, 1907, 1909.	2 db
Lukcsics József, 1919.	1 db
Mandelló Gyula, 1908.	1 db

Martinovics Béla, 1914.	1 db
Nyiri Sámuel, 1940.	1 db
Pacher Béla, 1935.	1 db
Pap Károly, 1905–1910 és k.n.	5 db
Pleidell Ambrus, 1935.	1 db
Reiszig Ede, 1939.	2 db
Reu (?) Károly, 1918.	1 db
Rintelen Max, 1930–1931.	5 db
Schmall Lajos, 1920 és k.n. (Csatolva Schmall L. búcsúsztatója, Gárdonyi Albert autogr.)	1 db
Schneller István, 1933.	1 db
Sebestyén Gyula, 1904.	2 db
Szabó Adorján, 1900–1912.	4 db
Szabó Ervin, 1904–1911. (Csatolva xerox-másolatban G. A. 2 levele Sz. E.-hez, 1904, 1906-ból)	18 db
Szabó László, bártfai, 1934.	1 db
Szabó László szerkesztő, 1918.	3 db
Szádeczky Lajos, 1905.	1 db
Szalay Sándor, 1908.	1 db
Szekfü Gyula, 1910.	1 db
Szendy Károly, 1934.	1 db
Szentpétery Imre, 1917 és k.n.	2 db
Szepessy Zoltán, 1939.	1 db
Thirring Gusztáv, 1911, 1936.	2 db
Tóth Szabó Pál, 1901–1913.	10 db
Varjú Elemér, 1909–1939 és k.n.	8 db
Vértessy Dezső tanár, 1904 és k.n.	3 db
Vértessy Jenő múzeumi őr, 1898.	2 db
Zakar Albert, 1934.	1 db
Závodszy Levente, 1905.	1 db
Zoványi Jenő, 1914.	1 db

III. Művek:

1. Budapest története.

Stätten der Kultur. Budapest I–VII. Gépirat + autogr., 36 lap. (1913?)	I.6.
Budapest története.	I.7.
Óbuda és környéke a középkorban. A dunai rév melletti telepedések. 103 gépelt lap.	I.8.

- Budapest története a tatárjárás előtt. 1940. 81 l. (Megjelent önállóan).
A középkori városi élet első virágkora. 62 l.
Óbuda elnevezése és az Óbudával kapcsolatos mondák.
Budapest helytörténeti irodalma. Autogr., sztan kézirat. I.9.
Jegyzetek Budapest történetéhez. Autogr. sztan kézirat. I.10.
A Lipótváros története. Újság, 1929. dec. 25. Nyomtatvány.
A gr. Zichy levéltár budai iratai. 1295–1770. Gépirat, sztan 11 lap,
1943. I.11.
A malomjog alakulása Budapest fővárosban. 5 lap II.25.
Átírási és engedelmi dfjak ügye. Levéltári munkálat forrásanyaga.
Gépirat + nyomtatvány. 1914. II.26.
A Rókus kórházi gyógyszerház. 2 db nyomtatvány + sztan kézirat. II.27.
Budapest címerpajzsa ügye. Toldy László előterjesztése (1896) +
Gárdonyi Albert javaslata (1929). Nyomtatvány + gépirat. II.28.
Budapest múltjára vonatkozó anyaggyűjtés:
Buda és Pest küzdelme a királyi haszonvételekért. (1701–1707).
Autogr. sztan kézirat.
A budai vár történelmi topográfiája. 17–19. sz.
Térképek (a budai vár északi területe).
Budai Hadilevéltár. G. I. k Anno 1755.
A Wien-i Kriegsarchiv. B IX–b. 113. Sparr Atlasz budai darabja.
Anno 1751. – A bécsi Nationalbibliothek-ből 8 db fénykép (1699–
1755) + kéziratos anyaggyűjtés. III.29.
Óbuda történetével foglalkozó oklevelek regesztái (1254–1822). Au-
togr. sztan cédulákon. III.34.
A karlsruhei Großherzogliches Hausarchiv und Landesbibliothek-
ban található régi budai és pesti térképek jegyzéke. 1932. 19
gépelt cédula, Glaser Lajos (?) gyűjtése (Vö.: Levelezés IV.11.)
7. III.35.
Szlávy Pál iratainak másolatai. 1767. (Statutumai Pest város számára).
Autogr. sztan kézirat. III.45.

2. Történeti segédtudományok

- Firenzei oklevélmásolatok és levéltári jegyzetek a „Budapest törté-
netének okleveles emlékei” c. kiadványhoz: a firenzei Archivio di
Stato „Lettere esterne della Signoria di Firenze” c. gyűjtemény
14–15. századi magyar vonatkozású anyaga. III.31.
11–12. századi oklevelek írástudajdonságai. Autogr., sztan cédulá-
kon. III.47.
A krakkói formuláskönyv oklevélmásolatai. Autogr., 132 l. III.48.
A történeti segédtudományok bibliográfiája. Autogr. kézirat, cédulá-
kon, sztan. III.49.

Szapolyai János király elveszett aranypecsétes oklevelére vonatkozó iratok. 1919/1921.

III.53.

3. Könyv- és nyomdászattörténet

A tankönyvkiadási szabadalom múltja.

VI. doboz.
szám nélkül.

Kötelezpéldány beszolgáltatás a XVIII. században. 12 lap. (Német fordítása csatolva.)

VI. doboz.

Hazai könyvtermelésünk a nemzeti kultúra szolgálatában (1770–1816). Korrektúra csatolva, „nem jelent meg” rájegyzéssel. (1945)

VI. doboz.

Tervezet: könyvkultúránk a XVIII. században (7 tanulmány felsorolva, melyek részben megjelentek, részben megírandók), 1946. júl. 27-i dátummal.

VI. doboz.

Az egyetemi nyomda története 1777–1927. (Közben: Gárdonyi A. és Kremmer Dezső: a Fővárosi könyvtár története c. műből részletek).

I.12.

Vármegyei és városi levéltáraink a XVIII. században 9 gépelt lap + A könyv története (szöveg, anyaggyűjtés, illusztrációjegyzék).

II.17.

4. Egyéb művek

De cognatione spirituali qua impedimento matrimoniali. Hittudományi doktori értekezés. Autogr., 49 lap, 1898.

I.1.

Politikai és közgazdasági irodalom a XVII–XIX. században. Befejezetlen tanulmány, autogr., sztlan lapokon

II.18.

Az utolsó kurucok (az 1753. évi parasztfelkelés). Autogr. 3 lap, 1946.

II.19.

Palmerston élete és működése. A „Világtörténeli Életrajzok” c. sorozat számára készült munka. Kiadatlan. 68 számozott lap, autogr.

II.22.

A városi polgárság a rendi alkotmányban (1240–1491). Autogr., sztlan lapok. + I. Károly király rendelete a bírói végrehajtásról. Kiadatlan tanulmány.

III.33.

IV. Anyaggyűjtések.

Városi kiváltságokkal kapcsolatos anyaggyűjtés. 1201–1238. Autogr., sztlan lapokon.

III.30.

Hazai városaink a török hódoltság után. Anyaggyűjtés 1647–1801-ig. Sztlan lapokon.

III.32.

Katholikus nyomdák. 1584–1603.

III.37.

Engel János Keresztély tudománytörténeti jelentősége. Autogr. jegyzetek sztlan lapokon.	III.38.
Régi budai és pesti nyomtatványok. 1725–1792. Autogr. sztlan cédulákon.	III.39.
Régi könyvkereskedői katalógusok. XVIII–XIX. sz. Gépiratos cédulák, sztlan.	III.40.
A temetkezés története. Anyaggyűjtés + 1 vázlatrajz.	III.43.
Albrecht Hildegarde alapítványra vonatkozó feljegyzések. Autogr., sztlan cédulákon.	III.44.
Magyarország a középkor világkereskedelmében.	III.46.
Martinovicsra vonatkozó anyag. Fényképek, jegyzőkönyvek.	V.52.
Péchy György kamarássága ügyében összegyűjtött anyagok. a) Családfa, b) Fest Lajos levelei 1908-ból, 14 db, c) Fest Lajos mellékletei Péchy György ügyében. 9 db.	V.58.

V. Előadások.

Teológiai előadások:

Historia sacra antiqui testamenti. Jászón, az 1896/97. évi tanév első és második felében tartott előadások.	I.2.
Expositio exegeti in evangelii Lucae. Jászón tartott előadások 1897/98-ban.	I.3.
Exegesis psalmodum Messianorum. Jászón, 1897/98-ban tartott előadások.	I.4.
Historia sacra Novi Testamenti. Jászón, az 1897/98. tanévben tartott előadások.	I.5.

Egyetemi, szabadegyetemi és egyéb előadások:

Kultúránk építőmesterei a nemzeti újjáéledés korában. A Pedagógiai Szemináriumban 1919/1920-ban tartott előadások.	II.16.
A magyar földbirtokrendszer történeti fejlődése. A Magyar Társadalomtudományi Egyesületben tartott előadások.	II.20.
A jelenkor története 1793–1914. Nemzeti államalakulások Kelet-Európában. 1921-ben tartott Szabadegyetemi előadások.	II.21.
Gazdaságtörténelem. Szabadegyetemi előadások. (Csatolva egy németnyelvű nyomtatvány, kézirat török rájegyzéssel 1768-ból.)	II.23a
Közgazdasági jegyzetek tanítók számára. G. A. előadásai alapján. 1928.	II.23b
A magyar jobbágyság története. Szabad liceumi előadások anyaggyűjtése. 1907. (Csatolva vonatkozó nyomtatvány.)	III.41.

- A kiegészítés korának története. Anyaggyűjtés a Szabadegyetemen tartott előadásokhoz. 1922. III.42.
- A középkori okleveles írásmód (ars dictandi) forrásai. – A hazai könyv- és oklevélírás kezdetei + irodalom + képanyag + irodalomjegyzék. Egyetemi előadások. II.24.

VI. Újságcikkek, kivágotok és egyéb nyomtatványok.

- Általa írt, illetve rá vonatkozó újságcikkek, hírlapi közlések gyűjteménye. 35 db V.(51?)
- Általa írt, illetve rá vonatkozó újságcikkek, hírlapi közlések gyűjteménye (melyek nagy része a bibliográfia c. részben megtalálható). 41 db V.55.
- Iskolánkívüli népművelési előadások hirdetésményei és vegyes aprónyomtatványok. 2 köteg: 56 db 1905–1911-ből; 58 db 1916–17, 1928-ből.
- a) V.sz.n.
b) V.59.

b) Kéziratok a fővárosi Szabó Ervin könyvtár Budapest-gyűjteményében.

- Budapesti vonatkozású vatikáni oklevelek másolatai. 1–2. G. A. gyűjtése 1934-ben. Az eredeti szövegek helyének megjelölésével. Az első oklevél kelte 1296, az utolsóé 1766. Lat., magy.: G. A. és mások által egybemásolt oklevelek facsimilékkel, nyomtatványokkal és fényképekkel. 261+262+616 folió lap, 14 tábla. (Nagyrészt kiadatlan anyag.) Jelzete: Bq 0910/81.
- Budapest középkori levéltárának újjászervezése. (Javaslat). Budapest 1909. Gépirat, 8 l. Jelzete: Bq 0910/193.
- Forrásanyag a „Gróf Széchenyi István szerepe Budapest fővárossá fejlesztésében” c. munkához. Budapest, 1931 után. Kézirat, 103 lap, 2 t. Jelzete: B 934.
- Budapest kegyúri jogai 1866–1921. 177 l. kézirat (forrásanyag). Jelzete: Bq 0910/78.

3. NYOMTATÁSBAN MEGJELENT MŰVEK BIBLIOGRÁFIÁJA. (ÉVREND BEN)

1900

Reizner János: „Szege d története” c. művének ismertetése.
Turul 1900. 93–94.

Ortway Tivadar: „Pozsony város története” c. művének ismertetése.
Turul 1900. 152.

Schiller Bódog: „Az örökös főrendiség Magyarországon” c. művének ismertetése.
Turul 1900. 196–199.

1901

Adalék a brassói könyvtár XVI. századi történetéhez.
Magyar Könyvszemle 1901. 419–420.

Egy vidéki író és könyvnyomtató a múlt század elejéről.
Magyar Könyvszemle 1901. 421–422.

A „Festschrift zum fünfhunderjäh rigen Geburtstage von Johann Gutenberg” c. mű ismertetése.
Magyar könyvszemle 1901. 84–92.

I. Lajos király oklevélerősítő záradéka.
Turul 1901. 27–37.

Válasz Schiller Bódog: „Az örökös főrendiség Magyarországon” c. munka bírálatára frott észrevételekre.
Turul 1901. 93–95.

Máramarosi diplomák a XIV–XV. századból. Kiadta Apsai Mihály János. A munka ismertetése.
Turul 1901. 96.

Nagy Géza és Nemes Mihály: „Magyar viseletek története” c. munka ismertetése.
Turul 1901. 146–148.

Emilian von Zernicki-Szeliga: „Der polnische Adel” c. művének ismertetése.
Turul 1901. 206–207.

1902

Adat az énekmondók történetéhez.
Ethnográfia 1902. 285–286.

Adat az áldomásívás történetéhez.
Ethnográfia 1902. 286.

Újabb adat az énekmondók történetéhez.
Ethnográfia 1902. 333–334.

Gr. Széchényi Ferenc a magyar népepekekről.
Ethnográfia 1902. 468–469.

Gr. Széchényi Ferenc és Kónyi János.
Magyar Könyvszemle 1902. 319–346.

Gr. Széchényi Ferenc és az újságenczúra.
Magyar Könyvszemle 1902. 532–534.

I. Károly király gyűrűspecstje.
Turul 1902. 54–60., 112–120., 183–189.

Illésy János: „A mikófalvi Bekény-család leszármazása és története” c. művének ismertetése.
Turul 1902. 151.

Irinyi István: „Az irinyi Irinyi család levéltára” c. mű ismertetése.
Turul 1902. 151–152.

A Numizmatikai Közlöny I. évfolyamának ismertetése.
Turul 1902. 152.

Petri Mór „Szilágy vármegye monográfiája” c. művének ismertetése.
Turul 1902. 203–204.

Pálmay József: „Háromszék vármegye nemes családai” c. művének ismertetése.
Turul 1902. 145–149.

Zimmermann F.–Werner C.–Müller G.: „Urkundenbuch zur Geschichte der Deutschen zu Siebenbürgen” c. munka ismertetése.
Turul 1902. 208.

Horváth Sándor: „A lipői és turóci registrum” c. művének ismertetése.

Turul 1902. 224.

Magyar Minerva. Magyarországi múzeumok és könyvtárak címkönyve. II. évf. 1902.

1903

Jobbágy multságaink történetéhez.
Ethnográfia 1903. 358.

A XVII. századi falusi életről.
Ethnográfia 1903. 448–449.

Valami a lidérchitről.
Ethnográfia 1903. 449–450.

Ismeretlen római Korvin kódex.
Magyar Könyvszemle 1903. 317.

A pannonhalmi könyvtárról.
Magyar Könyvszemle 1903. 317.

A vatikáni könyvtár égése.
Magyar Könyvszemle 1903. 436–438.

Régi magyar nyomtatvány I. Lipót korából.
Magyar Könyvszemle 1903. 438.

Thurzó János boroszlói püspök könyve a vatikáni könyvtárban.
Magyar Könyvszemle 1903. 440.

Kleemeier „Handbuch der Bibliographie” c. művének ismertetése.
Magyar Könyvszemle 1903. 82–84.

Kazay Sámuel éremgyűjteménye.
Numizmatikai Közlöny 1903. 5–7.

Széchényi Ferenc gróf éremgyűjteményének katalógusáról.
Numizmatikai Közlöny 1903. 87–90.

Ifj. Kubinyi Ferenc nekrológia.
Turul 1903. 142.

Pauler Gyula nekrológja.
Turul 1903. 142.

Petri Mór: „Szilágy vármegye monográfiája” c. munkájának ismertetése.
Turul 1903. 143–144.

Nagybölöni Bölöny László: „A nagybölöni Bölöny család története” c. munka ismertetése.
Turul 1903. 143.

Benkő Imre: „Az inárcsi Farkas család története” c. munka ismertetése
Turul 1903. 190.

Emilian von Zernicki–Szelja: „Die polnischen Stadtwappen” c. művének ismertetése.
Turul 1903. 192.

1904

„A Társadalomtudományi Társaság Pulszky Ágost könyvtárának katalógusa” c. mű ismertetése (a katalógus Szabó Ervin műve).
Magyar Könyvszemle 1904. 351–352.

A nagybányai pénzverő intézet 1619. évi viszonyairól.
Numizmatikai Közlöny 1904. 8–11.

Széchenyi Ferenc gróf éremgyűjteményének megalapítása (1791–1807).
Numizmatikai Közlöny 1904. 39. skk.

Magyar Minerva. Magyarországi múzeumok és könyvtárak címkönyve. 1904.

1905

Árva vármegye oláhjai.
Ethnográfia. 1905. 311–312.

Milhoffer: „Magyarország közigazdasága” c. művének ismertetése.
Huszadik Század 1905. 258–266.

Budai török könyvek Mainzban.
Magyar Könyvszemle 1905. 88–89.

Hinrich' s Halbjahrs Katalog c. mű ismertetése.
Magyar Könyvszemle 1905. 273–275.

Fejedelmi címergyűjtő. (V. Ferdinánd).
Turul 1905. 87–88.

1906

A munkanélküliség problémája.
Műszaki Lap. 5–6. sz.

Abafáji Gyulai Pál.
Századok 1906. 894–910.

Portugál uralkodók magyar ősei.
Turul 1906. 135–139.

1907

Budapest népkönyvtárai I.
A Fővárosi Könyvtár értesítője. 1907. 17–22.

Schmall Lajos: „Budapest utcái és terei.” – Spiegler Gyula: „Adalékok Budapest történetéhez.” – Tóth Rezső: „Budapesti séták.” c. munkák ismertetése.
Fővárosi Közlemények a Statisztika és Közigazgatás köréből. 1907. 49–51.

Wekerle László: „Nagy ezerév Árpád fejedelem sírja felett” és „Budapest székesfővárosi múzeum katalógusa” c. munkák ismertetése.
Fővárosi Közlemények a Statisztika és Közigazgatás köréből. 1907. 101–103.

Budapest régiségei IX. évf. c. munka ismertetése.
Fővárosi Közlemények a Statisztika és Közigazgatás köréből. 1907. 143–144.

A munkásotthonok.
Műszaki Lap. 1907. 18. sz.

Munkanélküliség és munkaközvetítés.
Műszaki Lap. 9. sz.

1908

Gábor Gyula: „A megyei intézmény Nagy Lajos alatt” c. munka ismertetése.
Budapesti Szemle. 1908. 310–313.

Az ethnográfia a monsi kongresszuson.
Ethnográfia 1908. 24–33.

Colquhaun Archibald and Ethel: „The whirlpool of Europe” c. munka ismertetése.
Ethnográfia 1908. 368–369.

A városi könyvtárak feladatai II.
A Fővárosi Könyvtár értesítője. 1908. 39–42.

Felsőmagyarország kereskedelmi útjai a középkorban.
Közgazdasági Szemle 1908. 90–96. és 192–205.

Nemzetiségi kérdés és morális demokrácia. Otto Bauer könyvének ismertetése I.
Magyar Társadalomtudományi Szemle. 1908. 454–459.

Szakszervezet, munkaközvetítés és törvényhozás. Kelemen Nándor könyvének ismertetése.
Magyar Társadalomtudományi Szemle 1908. 894–899.

Amerikai magyarázó katalógus magyar könyvekről.
Népmívelés 1908. 571–573.

Meyer, Ottó: „Die Maßnahmen gegenüber der Arbeitslosigkeit in Halle a.S.” és „Beiträge zur Statistik der Stadt Halle a.S.: die Arbeitsvermittlung” c. munkák ismertetése.
Városi Szemle 1908. 235–237.

A városok közgazdasági jelentősége.
Városi Szemle 1908. 241–249.

Dörner, Max: „Communale Submissionspolitik” c. művének ismertetése.
Városi Szemle 1908. 483–484.

Törökkanizsai Schulpe György: „Munkásügyi reformok” c. művének ismertetése.
Városi Szemle 1908. 651.

„Verhandlungen des II. Deutschen Städtetages” c. munka ismertetése.
Városi Szemle 1908. 752–753.

Reed, D. George and Schutt, E. Erwin: „Townclercks' manual” c. munka ismertetése.
Városi Szemle 1908. 755.

Kuzsinszky Bálint „Aquincumi ásatások” c. művének ismertetése.
Városi Szemle 1908. 840.

„Danzig und seine Bauten. 1908.” c. munka ismertetése.
Városi Szemle 1908. 841–842.

Mayreder, Karl: „Baugesetz und Baukunst” c. művének ismertetése.
Városi Szemle 1908. 842.

„London tramways guide” c. munka ismertetése.
Városi Szemle 1908. 842–843.

1909

A péchújfalusi Péchy család levéltári lajstroma. A család megbízásából szerkesztette
Gárdonyi Albert. 1909. 453.

Gonnar, René: „La Hongrie au XXe siècle” c. munka ismertetése.
Közgazdasági Szemle 1909. 61–63.

Barre, André: „Bosznia Herzégovina” c. művének ismertetése.
Közgazdasági Szemle 1909. 63–65.

Nagybritannia mezőgazdasági viszonyai.
Közgazdasági Szemle 1909. 480–486, 544–548, 636–638, 678–692, 759–769.

Falusi szakoktatás. „Bericht über die Verhandlungen des III. deutschen Volksschul-
tages” c. munka ismertetése.
Magyar Társadalomtudományi Szemle. 1909. 270–273.

Gyakorlati gyermekvédelem és szocialista elmélet. Engel Zsigmond könyvének ismer-
tetése.
Magyar Társadalomtudományi Szemle. 1909. 270–273.

A mezőgazdasági üzemek problémája. Károly Rezső és Ereky Károly könyveinek ismer-
tetése.
Magyar Társadalomtudományi Szemle 1909. 712–716.

A török államcsíny története. Farkas Pál könyvének ismertetése.
Magyar Társadalomtudományi Szemle 1909. 778–780.

A humanisztikus oktatás kérdése. Windelband, Wilhelm könyvének ismertetése.
Magyar Társadalomtudományi Szemle 1909. 54–57.

Nagybritannia mezőgazdasági népességének társadalmi viszonyai.
Magyar Társadalomtudományi Szemle 1909. 644–664.

Magyarország és Ausztria viszonya. Bunzel könyvének ismertetése.
Magyar Társadalomtudományi Szemle 1909. 863–871.

Az elektromosság monopóliuma Németországban.
Műszaki Lap 1909. 5. sz.

Sugár Ottó: „Die Industrialisierung Ungarns” c. munka ismertetése.
Városi Szemle 1909. 101.

Petrik Albert: „A régi Budapest építőművészete” c. munka ismertetése.
Városi Szemle 1909. 277–278.

Borries Emil: „Geschichte der Stadt Strassburg” c. munka ismertetése.
Városi Szemle 1909. 278.

Littke Aurél: „Budapest a török uralom korában” c. művének ismertetése.
Városi Szemle 1909. 344–345.

Dömötör István: „Régi házak” c. művének ismertetése.
Városi Szemle 1909. 352.

Ferenczi Imre: „A magyarországi háziipar és a budapesti otthonmunka” c. művének ismertetése.
Városi Szemle 1909. 362–363.

Schulpe György: „Városi szociálpolitika” c. művének ismertetése.
Városi Szemle 1909. 455–456.

Mater, André: „Le socialisme conservateur ou municipal” c. művének ismertetése.
Városi Szemle 1909. 549.

Buschkiel, Alfred: „Das Kassen- und Zahlungswesen... in Sachsen” c. munka ismertetése.
Városi Szemle 1909. 652.

Baschwitz, Kurt: „Organisation der städtischen Haus- und Grundbesitzer in Deutschland” c. művének ismertetése.
Városi Szemle 1909. 665–667.

Amerikai városok kongresszusa.
Városi Szemle 1909. 736.

Olasz városok kongresszusa.
Városi Szemle 1909. 737.

Olasz városi statisztikusok szövetségének kongresszusa.
Városi Szemle 1909. 737.

Könyvtár és városigazgatás.
Városi Szemle 1909. 728–735.

Jones, Sydney: „The town-councillor's handbook” c. művének ismertetése.
Városi Szemle 1909. évf. 738.

„Stockholm. Quelques données statistiques” c. munka ismertetése.
Városi Szemle 1909. 743.

Gidófalvi István: „A községi takarékpénztárak” c. művének ismertetése.
Városi Szemle 1909. 806.

Szegények nyilvántartása Linden városában. Ismertetés.
Városi Szemle. 1909. 894.

Hanvai Sándor: „A székesfőváros szegényügye” c. művének ismertetése.
Városi Szemle 1909. 894–895.

1910

Szocializmus és szakszervezeti mozgalom Magyarországon. Louis Jaray könyvének ismertetése.
Magyar Társadalomtudományi Szemle 1910. 179–189.

A szepesi némettség pusztulása. Forberger Béla könyvének ismertetése.
Magyar Társadalomtudományi Szemle 1910. 426–427.

A munkásmozgalom nemzetközi világításban (Le socialisme á l'étranger). Ismertetés több szerző műve alapján.
Magyar Társadalomtudományi Szemle 1910. 544–554.

A régi Pest problémái.
Pesti Napló 1910. 106. sz.

Léghajózás Budapesten száz évvel ezelőtt.
Természettudományi Közöny 1910. 505–506.

Budapest legrégebbi kiváltságlevele.
Turul 1910. 2–3. füzet, 1–20.

„Wiener Kommunal Kalender” c. munka ismertetése.
Városi Szemle 1910. 151.

Goldschmidt, Paul: „Berlin in Geschichte der Gegenwart” c. művének ismertetése.
Városi Szemle 1910. 151–155.

Haich Károly: „A helyiérdekű vasutak” c. művének ismertetése.
Városi Szemle 1910. 414.

Helbing, Ernst: „Das Octroi der Stadt Freiburg” c. művének ismertetése.
Városi Szemle 1910. 909.

Városi kultúrpolitika
Városok Lapja 1910. 13. sz.

1911

London községi könyvtárai.
Corvina 1911. 1–4. sz.

A német iparfelügyelők.
Ipari Jogvédelem 1911. 12.sz.

Hollandia és Belgium mezőgazdasága. Forst, J. könyvének ismertetése.
Magyar Társadalomtudományi Szemle. 1911. 70–73.

A nyilvános könyvtárügy Európában.
Népművelés 1911. Franciaország 102–104., Olaszország 112–114.

Loewe, Victor: „Bücherkunde der deutschen Geschichte” c. munkájának ismertetése.
Századok 1911. 381–383.

Iványi Béla: „Bártfa város levéltára” c. művének ismertetése.
Turul 1911. 82–83.

Buda legrégebb pecsétje.
Turul 1911. 115–123.

A budai Népszínház.
Új Idők 1911. 542.

Buchmann, Eduard: „Die Entwicklung der grossen Berliner Strassenbahn” c. művének

ismertetése.

Városi Szemle 1911. 92–93.

Riess, Alfons: „Kommunale Wirtschaftspflege” c. művének ismertetése.

Városi Szemle 1911. 385–386.

Halcombe, A. V.: „Public ownership of thelephon” c. művének ismertetése.

Városi Szemle 1911. 386.

Wöhler, Max: „Gasthäuser und Hotels” c. művének ismertetése.

Városi Szemle 1911. 386–387.

Harmignie, Pierre: „L'état et ses agents” c. művének ismertetése.

Városi Szemle 1911. 546–547.

A német városok központja.

Városok Lapja 1911. 23. sz.

1912

Vörösmarty polgármesterjelöltsége.

Irodalomtörténet. 1912. 313.

1913

A főváros egyesítésére vonatkozó okmányok gyűjteménye. A negyvenedik évforduló alkalmából kiadja Budapest Székesfőváros közönsége.

Összeállította Gárdonyi Albert. 1913. XXIV, 616 lap.

Die Haupt- und Residenzstadt Budapest. 1913.

Vorträge des VII. internationalen Wirtschaftskurses. 1913. 1–13.

A Balkánszövetség és Magyarország. A Balkánkérdés történeti megvilágításban. Budapest 1913. 9–16.

Vas Gereben a magyar nyelvért.

Irodalomtörténet 1913. 163.

Könyvtárügyünk és a törvényhozás negyven év előtt I.

Könyvtári Szemle 1913. 3–4.

Magyar folyóirat és hírlapirodalom bibliográfiája. I.
Könyvtári Szemle 1913. 33–34.

Magyar ipartörténelem. Szádeczky Lajos munkájának ismertetése.
Magyar Figyelő 1913. 401–405.

Nemzet és állam viszonya. Krisztics Sándor könyvének ismertetése.
Magyar Társadalomtudományi Szemle 1913. 797–800.

B. Szabó László: „A gróf Széchenyi család története” II. k. c. művének ismertetése.
Századok 1913. 692–695.

Fueter, Eduard: „Geschichte der neuen Historiographie” c. művének ismertetése.
Történeti Szemle 1913. 605–613.

Schiller, Christian Wilhelm: „Chronik des ungarischen Adelsgeschlechts Schiller” c. művének ismertetése.
Turul 1913. 38–39.

Budapest címerei.
Turul 1913. 88–90.

Szerémi és Ernyei József: „A Majthényiak és a Felvidék” c. munka ismertetése.
Turul 1913. 94–95.

Budapest egyesítésének története. A negyvenéves Budapest.
Városi Szemle 1913. 842–856.

1914

Az első budai nyomda terve az 1686. évi visszafoglalás után.
Könyvtári Szemle 1914. 145–146.

A királyi titkos kancellária eredete és kialakulása Magyarországon.
Századok 1914. 89–106, 174–196.

Básta György levelezése és iratai c. munka ismertetése. Közli Veress Endre.
Századok 1914. 321–327.

Gelléri Mór: „Hetven év a magyar ipar történetéből” c. művének ismertetése.
Századok 1914. 335–336.

Kurucz József: „A győri ipartestület és a régi győri ipartársulatok” c. művének ismerte-

tése.
Századok 1914. 635.

A Kossuth-fiúk fogsága.
Világ 1914. V. 28.

1915

Könyvcenzúra és ritka könyvek.
Könyvtári Szemle 1915. 49–57., 1916. 49–57.

Javaslat a szövőipar meghonosítására a XVIII. századi Budán.
Századok 1915. 288–303.

A magyar királyné udvari kancelláriája az Anjouk alatt.
Turul 1915. 64–84.

1916

Buda városa az 1867-i koronázáson.
Fővárosi Hírlap 1916. XI. 19.

Buda kétszáz évvel ezelőtt.
Független Budapest 1916. 17. sz. 4.

Thallóczy Lajos. Nekrológ.
Magyar Figyelő 1916. 458–461.

Buda város közigazgatási és közgazdasági viszonyai a XVII. század végén.
Századok 1916. 477–502. és 585–619.

Sipos Kamilló: „Az 1840-es évek közgazdasági eszmeköre” c. művének ismertetése.
Századok 1916. 406–407.

Kohut, Adolph: „Bismarcks Beziehungen zu Ungarn” c. művének ismertetése.
Századok 1916. 665–666.

Scipione Maffei a tudományos paleográfia megalapítója.
Történeti Szemle 1916. 1–38.

1917

A középkori latin írás rövidítési rendszere.
Fejérpataky-émlékkönyv 1917. 138–158.

A magyar könyvnyomdászat és könyvkereskedelem a XVIII. században. Különös tekintettel Budára és Pestre.
Könyvtári füzetek 2. 1917. 61/3/ 1., 2. mell.

Pethő Sándor: „A szabadságharc eszméi” c. könyvének ismertetése.
Huszedik Század 1917. 87–90.

Ludo M. Hartmann: „Hundert Jahre italienischer Geschichte” c. könyvének ismertetése.
Huszedik Század. 1917. 340–342.

Németek, magyarok, szlávok. Seton Watson könyvének ismertetése.
Magyar Társadalomtudományi Szemle 1917. 65–67.

A hírlapírás kezdetei Budán és Pesten (1731–1795 között).
Könyvtári Szemle 1917. 55–65.

Toynbee, Arnold: „The nationality and the war” c. művének ismertetése.
Századok 1917. 77–79.

Mayr, Michael: „Der italienische Irredentismus” c. művének ismertetése.
Századok 1917. 182–183.

Rignano, Eugenio: „Les facteurs de la guerre” c. művének ismertetése.
Századok 1917. 183–185.

Pávai Mátyás Sándor: „A 85. gyalogezred története” c. művének ismertetése.
Századok 1917. 292–293.

Kacziány G.: „A magyar mémoire irodalom” c. művének ismertetése.
Századok 1917. 370–371.

Thallóczy Lajos: „Illyrisch-albanische Forschungen” c. művének ismertetése.
Századok 1917. 497–499.

Wendt, Heinrich: „Schlesien und der Orient” c. művének ismertetése.
Századok 1917. 499–522.

1918

Bezerédj István (1796–1856). I. kötet 1918. (Bodnár Istvánnal társszerzőként). 391., 4. t.

Fedák Mihály ezredes, a katonai Mária Terézia rend vitéze.
Hadtörténelmi Közlemények 1918. 50–58.

Georg von Below: „Die deutsche Geschichtsschreibung von den Befreiungskriegen” c. könyvének ismertetése.
Huszdik Század. 1918. 111–114.

Guglia, Eugen: „Maria Theresia” c. művének ismertetése.
Századok 1918. 294–296.

Pest város újjáépítése a XIX. század elején.
Pestbudai művészeti almanach. 1919-re. 1918. 74–88.

1919

A magyar jakobinusok emlékezete. A vértanúk hamvainak feltalálása alkalmából kiadta Budapest főváros közönsége. 1919. Benne: Gárdonyi Albert: A magyar jakobinusok története. 1–56. – Bartucz Lajos: A magyar jakobinusok exhumálása. 57–173.

A salgótarjáni széntelegek felfedezése 150 év előtt.
Természettudományi Közlöny 1919. 32–34.

Illés József: „A magyar címer és királyi cím története 1804-től kezdve” c. művének ismertetése.
Történeti Szemle 1919. 133–136.

1920

Bezerédj István (1796–1856). II. kötet. 1920. (Bodnár Istvánnal társszerzőként). 435.

1921

A pesti ligetek megalapítása.
Független Budapest 1921. IV. 29.

Külpolitikai orientációnk lehetőségei.
Magyar Helikon 1921. 73–78.

Felek Gyéza: „Északamerika benépesítése és a nyugateurópai agrárkérdés a XVII–XVIII. században” c. művének ismertetése.
Századok 1921. 108–114.

Szviezsényi Zoltán: „Hogyan veszett el a felvidék” c. művének ismertetése.
Századok 1921. 256–260.

1922

Isoz Kálmán: „Latin zenei paleográfia és a Pray kódex zenei hangjelzése” c. művének ismertetése.
Századok 1922. 422–423.

Ballagi Aladár: „XII. Károly és a svédek átvonulása Magyarországon” c. művének ismertetése.
Századok 1922. 588–589.

1923

A fővárosi kölcsönügyekre vonatkozó okmányok gyűjteménye. I.
Külföldi kölcsönök. 1923. 331.

Domanovszky Sándor: „A szepesi városok árumegállító joga” c. művének ismertetése.
Századok 1923. 162–164.

Kremmer Dezső: „Pest-Budát ábrázoló német metszetek” c. művének ismertetése.
Századok 1923. 164–165.

A budapesti utcanevek élete. Hogyan lett a Kékkakas utcából Kazár utca.
Az Újság 1923. aug. 22.

Szilágyi Sándor hazaárulási pere.
Világ 1923. márc. 25.

Pest városa és a Nemzeti Színház.
Világ 1923. márc. 25.

Egy pesti városatya önigazolása az abszolutizmus alatt.
Világ 1923. ápr. 1.

Az abszolutizmus pesti díszpolgárai.
Világ 1923. ápr. 8.

1924

Budapest története.

Lechner J.: Budapest műemlékei 1924. 1–8.

Pest város iskolaügye a Ratio Educationis korában.
Pedagógiai Szeminárium 1924. 3. sz. 1–21.

Szentpétery Imre: „Chronologia” c. művének ismertetése.
Protestáns Szemle 1924. 589–590.

Szentpétery Imre: „Az Árpád-házi királyok okleveleinek kritikai jegyzéke” c. művének ismertetése.
Protestáns Szemle 1924. 521–525.

A pesti állandó színház megalapítása.
Új Nemzedék 1924. dec. 25.

1925

Ötven esztendő Budapest székesfőváros történetéből (1873–1923). 1925. 163.

Könyvértékelési előítéletek.
Magyar Bibliofil Szemle 1925. 51–54.

Ballagi Aladár: „Budapest a világirodalomban” c. művének ismertetése.
Protestáns Szemle 1925. 499–501.

Áldásy Antal: „Címertan” c. művének ismertetése.
Protestáns Szemle 1925. 33–35.

Nemeslevelek a főváros levéltárában.
Turul 1925. 15–22.

Hajnal István: „Írásbeliség az írásbeliség felújulásának korából” c. művének ismertetése.
Turul 1925. 34–35.

A pesti Hetztheater.
Új Nemzedék 1925. ápr. 12.

1926

A történelmi segédtudományok története. 1926. 36. (A magyar történettudomány kézikönyvei).

Pest város újraterelítése a török hódoltság után.
Föld és Ember 1926. 87–111.

Die Hauptstadt Budapest.
Städtereinigung 1926. 201–205.

A magyar történettudomány kezdetei.
Protestáns Szemle 1926. 361–372.

Régi pesti könyvkereskedők.
Magyar Könyvszemle 1926. 37–53, 290–308. (Ld. még: 1927–1930).

Hóman Bálint: „Forráskritika és forráskutatás története” c. művének ismertetése.
Protestáns Szemle 1926. 296–298.

Románné J. Klára: „Írás és egyéniség” c. művének ismertetése.
Protestáns Szemle 1926. 640–641.

Reissig Ede: „A Szt. János lovagrend Magyarországon” c. művének ismertetése.
Protestáns Szemle 1926. 102–103.

Domanovszky Sándor: „József nádor iratai” c. művének ismertetése.
Történelmi Szemle 1926. 211–212.

A „Külügyi könyvtár” 2., 4. és 5. füzetének ismertetése.
Történelmi Szemle 1926. 213–214.

A szabad királyi városok az 1848 előtti törvényhozásban.
Városi Szemle 1926. 103–125.

1927

A királyi magyar egyetemi nyomda története (1577–1927). Iványi Bélával társszerzőként.
1927. 202.

Régi pesti könyvkereskedők.
Magyar Könyvszemle 1927. 103–115, 275–283.

A budapesti utcaátkeresztelések.
Független Budapest 1927. 12. sz. 2.

Az első magyar színház Pesten (a Rondella története).
Független Budapest 1927. 15–16.sz 2.

Kisfaludy Sándor és az insurrectio.
Irodalomtörténeti Közlemények. 1927. 91–95.

Rádai Pál jogvitái a pestvárosi tanáccsal.
Protestáns Szemle 1927. 218–219.

Házi Jenő: „Sopron sz. kir. város története” c. művének ismertetése.
Protestáns Szemle 1927. 523–524.

Kritika az utcanevek folytonos változásáról.
Az Újság 1927. márc. 25.

1928

A Normafának semmi köze Mátyás királyhoz.
Budapesti Hírlap 1928. márc. 7.

A dunaparti Szent János kápolna és szobor története.
Független Budapest 1928. 14–15. sz. 2.

A királyi udvar Budára költöztetési terve 1741-ben.
História 1928. 3. sz. 8–9.

Pestváros első gyógyfürdője.
História 1928. 4. sz. 5–6.

Takáts Sándor: „A török hódoltság korából” c. művének ismertetése.
Könyvbarátok Lapja 1928. 150–151.

Régi pesti könyvkereskedők.
Magyar Könyvszemle 1928. 41–66. (3. folytatás).

A firenzei állami levéltár.
Levéltári közlemények 1928. 129–135.

Reformtörekvések az iratkezelések terén.
Levéltári Közlemények 1928. 259–263.

Hild József építőmester műszaki rajzolója.
Pestbudai Emléklapok 1928. 94–96.

Beköszöntő.
Pestbudai Emléklapok 1928. 3–4.

Budai középítkezések a XVII. század végén.
Pestbudai Emléklapok 1928. 7–8. sz. 1–4.

A dunaparti Szent János kápolna szobra.
Pestbudai Emléklapok 1928. 32–35.

Az első pesti újságíró.
Pestbudai Emléklapok 1928. 35–37.

Az építőművészet kezdetei Pesten.
Pestbudai Emléklapok 1928. 38–42.

A Ferenciek terén állott közkút.
Pestbudai Emléklapok. 1928. 4. sz. 5–6.

Gombos Albin: „A honfoglaló magyarok itáliai kalandozásai” c. művének ismertetése.
Protestáns Szemle 1928. 517–518.

Miskolczi Gyula: „A horváth kérdés története és irományai.”
Protestáns Szemle 1928. 651–653.

Mátyás király olasz orgonamestere.
Zenei Szemle 1928. 60–61.

1929

A székesfőváros történeti levéltára a Várszínházban.
Független Budapest 1929. 3. sz. 7.

Az Erzsébet tér keletkezése.
Független Budapest 1929. 18. sz. 2.; 21. sz. 6.

Budapest székesfőváros. in:
Lukács György: Magyarok a kultúráért. 1929. 66–75.

Régi pesti könyvkereskedők.
Magyar Könyvszemle 1929. 25–32., 147–167.

A Báthoryak és a zeneművészet.
Muzsika 1929. 33–36.

A pesti városfal.
Pestbudai Emléklapok 1929. 4–5. sz. 1–8.

A Szent Jobb tiszteletének kezdetei.
Pestbudai Emléklapok 1929. 6. sz. 188–189.

A budai országházi terem múltja.
Pestbudai Emléklapok. 1929. 7–8. sz. 1–3.

A budai színészet kezdetei.
Pestbudai Emléklapok. 1929. 7–8. sz. 5–6.

A királyi udvar Budára költöztetési terve 1771-ben.
Pestbudai Emléklapok 1929. 3. sz. 8–9.

Az Erzsébet tér keletkezése.
Pestbudai Emléklapok 1929. 128–133.

A budavári domonkos templom pusztulása.
Pestbudai Emléklapok 1929. 1–2. sz. 139–140.

Hóman Bálint és Szekfü Gyula „Magyar történet” c. műve I. és IV. kötetének ismertetése.
Történeti Szemle 1929. 225–230.

Interjú Gárdonyi Alberttel a Rókus kórház építése történetéről.
Újság 1929. szept. 29.

Az új fővárosi lobogóról.
Újság 1929. nov. 24.

A Lipótváros.
Újság 1929. dec. 25. (karácsonyi melléklet).

Pest városa és a Nemzeti Színház.
Városi Szemle 1929. 49–59.

A Rókus kórház és a régi pesti kórházak.
Városi Szemle 1929. 980–997.

1930

Régi pesti könyvkereskedők. 1930., 110
(Az Országos Széchényi könyvtár kiadványai II.) + német kivonat 111–115.

Die Ansiedler der Stadt Ofen nach der Türkenherrschaft.
Deutsch–ungarische Heimatsblätter. 1930. 32–39., 129–137.

Az első fővárosi törvény keletkezéséhez.
Független Budapest 1930. jan. 8.

Pest város jogi szakiskolája. 1756–1771.
Pestbudai Emléklapok 7–9. sz. 1930. 101–117.

Pest város keleti kereskedelme a XVIII. században.
Pestbudai Emléklapok. 1930. 3–52.

Eszterházy Miklós nádor iratai I. Kormányzattörténeti iratok. c. munka ismertetése.
Történeti Szemle 1930. 172–176.

Otto Brunner: „Die Finanzen der Stadt Wien” c. művének ismertetése.
Történeti Szemle 1930. 172–176.

Die ersten Ansiedler der Stadt Ofen nach der Türkenherrschaft.
Deutsch–ungarische Heimatsblätter 1930. 32–39, 129–137.

1931

Kelényi B. Ottó: „A Fővárosi könyvtár története 1903-ig (Gárdonyi Albert gyűjtése alapján).
A Fővárosi Könyvtár évkönyve 1931. 35–55.

Budai könyvkiadók a középkor végén.
Pestbudai Emléklapok 1931. 1–2. sz. 69–75.

Batthyányi József hercegprímás és a városliget.
Pestbudai Emléklapok. 1931. 7–8. sz. 78–80.

A budavári Fortuna épület.
Pestbudai Emléklapok 1931. 80–82.

Városépítészeti törekvések Pesten József nádor előtt.
Pestbudai Emléklapok. 1931. 153–160.

Miskolczi Gyula: „Adalékok a XVII. század magyar műveltségtörténetéhez” c. művének ismertetéséhez.

Protestáns Szemle 1931. 322–323.

Rácz Lajos: „Adalékok a XVII. század magyar műveltségtörténetéhez” c. mű ismertetése.

Protestáns Szemle 1931. 322–323.

Török Pál „I. Ferdinánd konstantinápolyi béketárgyalásai” és „A francia forradalom története” c. műveinek ismertetése.

Protestáns Szemle 1931. 489–491.

1932

Goethe im ungarischen Buchhandel.

Deutsch–ungarische Heimatsblätter. 1932. 159–164.

Régi pesti utcaelnevezések.

Pestbudai Emléklapok. 1932. 128–130.

Vidéki birtokosok Pesten a XVIII. században.

Pestbudai Emléklapok. 1932. 130–133.

Pestváros első protestáns telepesei.

Protestáns Szemle 1932. 190–195.

Joó Tibor: „A történetfilozófia feladata és Ernst Troeltsch elmélete” c. művének ismertetése.

Protestáns Szemle 1932. 342–343.

A ferencvárosi pusztatemplom.

Tanulmányok Budapest múltjából. 1932. 50–60.

1933

Asztalos Miklós: „A székelyek őstörténete letelepedésükig” c. művének ismertetése.

Protestáns Szemle 1933. 50–51.

A bécsi magyar történeti intézet évkönyvei II. évfolyamának ismertetése.

Protestáns Szemle 1933. 91–93.

Tettamanti Béla: „A személyiség nevelésének magyar elmélete” c. művének ismertetése.

Protestáns Szemle 1933. 91–93.

Asztalos és Pethő: „A magyar nemzet története” c. művének ismertetése.
Protestáns Szemle 1933. 380–383.

A budai hegyvidék első nyaralótelepei.
Tanulmányok Budapest múltjából. 1933. 162–180.

1934

Buda középkori levéltáráról.
Levéltári Közlemények 1934. 159–168.

Pestváros iskolaügye a Ratio Educationis korában.
Pedagógiai Szeminárium 1934. 3. sz. 1–21.

Boráros János élete.
Pesti Városháza. 1934. 12. sz. 27–28.

Új életformák felé.
Protestáns Szemle 1934. 142–146.

A Krisztinaváros településtörténete.
Tanulmányok Budapest múltjából. 1934. 25–46.

1935

Budapest városrészeinek története.
Pedagógiai Szeminárium 1935. 205–210, 270–278, 330–336, 406–415, 467–476, 530–536,
590–597.

„Nevelésügyi tanulmányok” c. munka ismertetése.
Protestáns Szemle 1935. 254–256.

1936

Budapest történetének okleveles emlékei. (1148–1301).
Csányk Dezső gyűjtését kiegészítette és sajtó alá rendezte Gárdonyi Albert. I. k. 1936.
XIX. 384 (2), 12 t.

Die Niederlassung der Buchdruckerfamilie Landerer in Ungarn.
Gutenberg Jahrbuch 1936. 171–176.

Zoltai: „Ismeretlen részletek Debrecen múltjából” c. művének ismertetése.
Protestáns Szemle 1936. 400–402.

Buda és Pest keresztény lakossága a hódoltság alatt.
Tanulmányok Budapest múltjából 1936. 13–33.

Buda középkori helyrajza.
Tanulmányok Budapest múltjából. 1936. 59–86.

A magyar Anjouk címeres emlékei.
Turul 1936. 12–18.

A budavári sziklapincék.
Városok Lapja 1936. 7. sz. 202–203.

Részletek Budapest fejlődéstörténetéből.
Pedagógiai Szeminárium 1936/1937. 257–263, 400–406, 513–519.

1937

Bourgin: „Les archives nationales de France” c. művének ismertetése.
Levéltári Közlemények 1937. 263–269.

Magyar író és könyvkiadó a XVIII. század végén.
Magyar Könyvszemle 1937. 339–341.

Részletek Budapest fejlődéstörténetéből.
Pedagógiai Szeminárium 1937/38. 134–140.

A magyar Monna Vanna.
Történetírás 1937. 370–375.

Hogyan lett Budapest világvárossá?
Pedagógiai Szeminárium 1937/38. 134–140.

Várostörténet utcanevekben.
Pedagógiai Szeminárium 1937/38. 519–522.

Szent István-emlékek Budapesten.
Pedagógiai Szeminárium 1937/38. 581–583.

„Ugocsa vármegye népesedéstörténete” c. munka ismertetése.
Protestáns Szemle 1937. 192–197.

Dobó Katica és az egri nők.
Protestáns Szemle 1937. 236–241.

Az óbudai Fejéregyház problémája.
Történetírás 1937. 3–23.

Károlyi Árpád: „Buda és Pest visszavívása 1686. évben” c. mű ismertetése.
Turul 1937. 51–52.

1938

Közkönyvtárból kikölcsönzött könyvek sűrűsítése a XVIII. század végén.
Magyar Könyvszemle 1938. 70–72.

XVIII. századi magyar főúri könyvtár (Zichy Miklósné óbudai könyvtára).
Magyar Könyvszemle 1938. 156–157.

A lócsei nyomda veszedelme 1717-ben.
Magyar Könyvszemle 1938. 319–321.

Közkönyvtári kézírathasználat a XVIII. században.
Magyar Könyvszemle 1938. 379–381.

Budapest nevének eredete.
Pedagógiai Szeminárium 1938/39. 144–150.

Kassa, Budapest leányvárosa.
Pedagógiai Szeminárium 1938/39. 203–206.

Pest város bástyái és falai.
Pedagógiai Szeminárium 1938/39. 461–467.

Budapest népességének változásai.
Pedagógiai Szeminárium. 1938/39. 522–525.

A Nemzeti Színház és a székesfőváros.
A százéves Nemzeti Színház 1938. 56–63.

Pest városa a középkor alkonyán.
Tanulmányok Budapest múltjából 1939. 1–15.

Középkori prépostságok a főváros területén.
Történetírás 1938. 178–190.

1939

A betűvetés mesterségének magyar úttörője (Falka Sámuel 1798–1826).
Magyar Könyvszemle 1939. 67–71.

Könyvtárrendezési utasítás a XVIII. század végéről.
Magyar Könyvszemle 1939. 142–148.

A budai városi tanács árulása 1541-ben.
Tanulmányok Budapest múltjából 1939. 1–10.

A polgármesteri tisztség eredete és fejlődése hazánkban.
Városi Szemle 1939. 359–370.

1940

Buchdruck und Buchhandel Ungarns am Ausgang des Mittelalters.
Gutenberg Jahrbuch 1940. 157–162.

A magyar könyvtárpolitika kezdetei.
Magyar Könyvszemle 1940. 134–146.

Politikai sajtónk kezdetei az egykori irodalom tükrében.
A Sajtó 1940. 9. sz. 3–4.; 10. sz. 4–7.; 12. sz. 5–7.

Középkori települések Pest határában.
Tanulmányok Budapest múltjából 1940. 14–27.

1941

Buda és Pest a tatárjárás előtt (Tallózás Budapest és környéke múltjából 1.) Budapest
1941. 79.

Középkori városaink erődjellegetének kialakulása.
Hadtörténelmi Közlemények 1941. 1–21.

A Pressburger Zeitung megindítása.
Magyar Könyvszemle 1941. 121–131.

A XVIII. század legkeresettebb könyvei (A kalendáriumok).
Magyar Könyvszemle 1941. 232–244.

Karai László és Hess András Budán.
Magyar Könyvszemle 1941. 332–341.

A vármegye és a város társadalma.
Magyar művelődéstörténet. IV. k. 309–347. É.n.(1941).

Széchenyi István szerepe Budapest fővárossá fejlesztésében.
Tanulmányok Budapest múltjából 1941. 1–31.

1942

A középkori zsoldosintézmény és a magyarság.
Hadtörténelmi Közlemények 1942. 129–143.

Az óbudai káptalan magánlevéltára.
Levéltári Közlemények 1942–1945. 130–140.

Vármegyei és városi levéltáraink a XVIII. században.
Levéltári Közlemények 1942–1945. 187–196.

XVIII. századi nyomda felszerelési költségei.
Magyar Könyvszemle 1942. 52–54.

A nagyszombati jezsuita nyomda XVIII. századi aprónyomtatványai.
Magyar Könyvszemle 1942. 413–415.

1943

XVIII. századi nyomdáink műhelytitkaiból.
Magyar Könyvszemle 1943. 24–35.

Régi budavári házak.
Tanulmányok Budapest múltjából 1943. 1–12.

Az óbudai káptalan kritikus oklevelei.
Turul 1943. 14–21.

1944

A hétszázéves Budapest. Budapest 1944. 132., 7 t.

Hazai könyvtermelésünk a pragmatica sanctio korában.
Magyar Könyvszemle 1944. 1–18.

Hazai könyvtermelésünk a könyvkereskedés önállósítása korában.
Magyar Könyvszemle 1944. 148–166.

Magyarország középkori fővárosa.
Századok 1944. 219–231.

Beszerédj István és a százéves szekszárdi kaszinó. Emlékkönyv Bezerédj István szobrának leleplezési ünnepére. Szekszárd 1942 c. munka ismertetése.
Századok 1944. 552.

1945

A középkori Buda határai.
Budapest Régiségei 1945. 381–395.

Óbuda és környéke a középkorban.
Budapest Régiségei 1945. 573–589.

Budapest közállapotai a XVIII. század elején.
Városi Szemle 1945. 204–226.

1946

Óbuda kísérlete a városi jog megszerzésére.
Városi Szemle 1946. 128–130.

Pest hatósági szervezetének kialakulása a Szlávy-féle statutumig.
Városi Szemle 1946. 364–375.

Városaink a török hódoltság után.
Városi Szemle 1946. 565–586.

1947

IV. Béla kiváltságlevele Pest városának. 1244.
Századok 1947. 297.

1950

A hajdani Szent János kórház Budán.
Budapest régiségei 1950. 565–573.

KLÁRA CSAPODI-GÁRDONYI:

**SCHRIFTENNACHLAß UND BIBLIOGRAPHIE DER IM DRUCK
ERSCHIENEN WERKE VON ALBERT GÁRDONYI (1874–1946),
Oberarchivar der haupt- und residenzstadt Budapest**

1. Biographie von Albert Gárdonyi
2. Schriftennachlaß von Albert Gárdonyi:
 - a) Im Archiv Nr. 1 der Hauptstadt Budapest, unter der Signatur IV. 1418/d, in 6 Kartons
 - I. Persönliche Schriften
 - II. Korrespondenz (amtliche Briefe und Privatbriefe von wissenschaftlichem Interesse)
 - III. Werke:
 1. Geschichte von Budapest
 2. Paläographie
 3. Buch- und Typographiegeschichte
 4. Sonstige Werke
 - IV. Materialsammlungen
 - V. Vorträge
 - VI. Zeitungsartikeln und sonstige Druckschriften
 - b) Manuskripte in der Sammlung „Budapest“ der Hauptstädtischen Ervin-Szabó-Bibliothek
3. Bibliographie seiner im Druck erschienenen Werke (in Jahresordnung)

NAGY EMESE

AZ 1987. ÉVI ZSIGMOND ÉVFORDULÓ ESEMÉNYEI ÉS TUDOMÁNYOS JELENTŐSÉGE

A különböző személyekhez, vagy történeti eseményekhez fűződő évfordulók, s a hozzájuk kapcsolódó megemlékezések mindig jó lehetőséget nyújtanak a szóbanforgó személy, korszak, esemény alaposabb megismerésére. Az alkalomszerűen megrendezett kiállítások, tudományos ülésszakok, publikációk összpontosítva gyűjtik össze a kérdéskörre vonatkozó addigi ismereteket, ösztönzik az újabb kutatásokat, s az így egy csokorba gyűjtött ismeretanyag gyakran nyújt lehetőséget korábbi vélemények módosítására, átértékelésére is. Ilyen hasznos, és sok új tudományos eredményt hozó jubileumot ünnepeltünk 1987-ben: Luxemburgi Zsigmond (1387–1437) magyar királlyá koronázásának 600., halálának 550. évfordulóját.

A korábbi hazai történeti szakirodalom Zsigmond király szerepét és működését általában negatív módon értékelte. A magyarok idegennek, magyarüldözőnek, kozmopolitának, megbízhatatlannak, pazarlónak tartották, akinek magyarországi uralkodása nem hozott sok jót az országnak.¹ Külföldön, s főként a cseheknel sem alakult ki jobb vélemény róla.²

A hazai történettudományban Mályusz Elemér kutatásai és nagy monográfiája³ nyomán bontakoztak ki Zsigmond uralkodásának pozitív vonásai, s bizonyosodott be – szereplését a korábbiaktól eltérő, egyetemesebb nézőpontból vizsgálva – politikájának hazai, közép-európai, sőt, európai jelentősége.

A Zsigmond uralkodása alatti időszak magyarországi művészetének értékelése sem állt jobban az előbbieknél. A gótika korábbi, klasszikus periódusa és Mátyás-korának művészeti felvirágzása között átmeneti, hanyatló periódusként tartották számon.⁴ Igaz, hogy Horváth Henrik már az ötven évvel korábbi Zsigmond évforduló alkalmával, 1937-ben kísérletet tett arra, hogy új, kedvezőbb képet fessen Zsigmond korának kultúr-történetéről, művészetéről,⁵ de az akkor rendelkezésére álló, a jelenleginél jóval kevesebb anyag korlátozta törekvéseit.

Az 1937 óta eltelt ötven év alatt végzett régészeti és művészettörténeti kutatások eredményei⁶ óriási előrelépést tettek lehetővé a Horváth Henriktől megkezdett úton. Ez tűnik ki a MTA Művészettörténeti Kutatócsoportja által hosszú időn át előkészített, s ugyancsak a jubileum évében megjelent nagyarányú művészettörténeti összefoglalásból.⁷ E kötetben a szerzők hangsúlyozzák, hogy a 14–15. század fordulójának, s főként a 15. század első évtizedeinek hazai művészete az újabb szakirodalomban „internacionális gótiká”-nak nevezett európai művészeti irányzatnak szerves, és magas színvonalon művelt része volt. A „Zsigmond és kora a művészetben 1387–1437” c. jubileumi kiállítás⁸ és a hozzá kapcsolódó „Művészet Zsigmond király korában 1387–1437” c. tudo-